

153

۱۰۰
۱
۴۴
۱
۷

بسم الله الرحمن الرحيم

چهل حدیث

وصیت

محمود صادقی

سرشناسه: صادقی محمود، ۱۳۶۲
 عنوان و نام پدیدآور: چهل حدیث وصیت/محمود صادقی؛ [برای پژوهشکده علوم و معارف
 قرآنی علامه طباطبائی (ره)]
 مشخصات نشر: قم: آستانه مقدسه قم، انتشارات زائر، ۱۳۹۷.
 شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۸۰-۵۰۴-۵
 موضوع: وصیت و وصیت نامه ها--احادیث شیعه-- قرن ۱۴
 شناسه افزوده: پژوهشکده علوم و معارف قرآنی علامه طباطبائی (ره)
 ده بندی کنگره: ۱۳۹۷ ص ۲/۵۷ و/ BP۱۴۱/۵
 ده بندی یوبی: ۲۹۷/۲۱۸
 شمار کتابشناسی ملی: ۵۵۹۵۵۲۱

پژوهش علوم و معارف قرآنی
 طباطبائی

چهل حدیث وصیت

مؤلف: محمود صادقی

چاپ و نشر: انتشارات زائر

نوبت و سال چاپ: اول / ۱۳۹۸

صفحه آرایشی: وهب محبی

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۶۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۸۰-۵۰۴-۵

دفتر مرکزی: قم / میا'ن شهداء / انتشارات زائر

نمایشگاه دائمی کتاب: حرم مطهر حضرت فاطمه معصومه (ع)

صحن صاحب الزمان (عج)

فاکس: ۳۲۹۴۱۹۴۲

تلفن: ۳-۳۲۹۴۰۸۵۱

در تلگرام باعابه روز باشید : Telegram channel :

@entesharatzaiergom

* حق چاپ محفوظ است *

فهرست

۵	 مقدمه
۱۰	 بخش گفتار
۱۴	 وصیت شایسته و نیکو
۱۵	 ۱. راحتی سالک الی الله
۱۶	 ۲. ضرورت وصیت نوشتن
۱۷	 ۳. ثواب وصیت خوب
۱۸	 ۴. محرومیت از شفاعت
۱۹	 ۵. مرگ جاهلانه
۲۰	 ۶. نقصان عقل
۲۱	 ۷. وصی خودش باش
۲۲	 ۸. شهادت ملائکه بر وصیت پیامبر
۲۳	 ۹. ارث گذاشتن برای بستگان
۲۴	 ۱۰. مقدار وصیت، فقط ثلث مال
۲۵	 ۱۱. فضیلت وصیت به کمتر از یک سوم
۲۶	 ۱۲. معنای وصیت مال در راه خدا
۲۷	 ۱۳. ضرر زدن به وارثان
۲۸	 ۱۴. ظلم در وصیت
۲۹	 ۱۵. ظلم و اجحاف در وصیت
۳۰	 ۱۶. قبول وصیت پدر
۳۱	 ۱۷. وصی قرار دادن شخص غایب
۳۲	 ۱۸. وصیت برای غیر وارث
۳۳	 ۱۹. جواز وصی بودن وارث

۲۰.	وصیت به انجام وصیت شخص دیگر	۳۴
۲۱.	شرایط سلب وصایت	۳۵
۲۲.	نافذ بودن وصیت نوجوان	۳۶
۲۳.	وصیت میت بی وارث	۳۷
۲۴.	مراحل هزینه کردن مال میت	۳۸
۲۵.	ترجیح دادن بعضی فرزندان در وصیت	۳۹
۲۶.	جهان برداختن زکات	۴۰
۲۷.	تغییر در وصیت در زمان حیات	۴۱
۲۸.	وجوب عمل به وصیت نامه	۴۲
۲۹.	بازنگری وصیت نامه	۴۳
۳۰.	اجرای وصیت نامه بعد از مرخصی	۴۴
۳۱.	وصیت نسبت به انجام حج	۴۵
۳۲.	نتیجه عدالت و ظلم در وصیت	۴۶
۳۳.	عمل به وصیت نامه مکتوب	۴۸
۳۴.	کراهت ارث نگذاشتن	۵۰
۳۵.	مهلت وصیت کردن	۵۲
۳۶.	فضیلت ارث گذاشتن	۵۴
۳۷.	ضمانت تغییر وصیت	۵۶
۳۸.	اجرای وصیت به ترتیب اولویت	۵۸
۳۹.	تغییر وصیت در شرایط خاص	۶۰
۴۰.	فراموش کردن مواد وصیت نامه	۶۲
	منابع	۶۳

مقدمه

قال الصادق عليه السلام: اعْرِفُوا مَنَازِلَ النَّاسِ عَلَى قَدْرِ رِوَايَتِهِمْ عَنَّا. جایگاه مردم را با میزان نقل حدیث از ما بشناسید.

قرآن و حدیث و سخنان پیامبر گرامی صلی الله علیه و آله و اهل بیت آن بزرگوار، دو ستون فرهنگ و اندیشه و اخلاق و احکام اسلامی است. قرآن و حدیث پلکان عروج انسان‌ها و میزان تشخیص حق و باطل در زندگی فردی و اجتماعی است. گردآوری، تفکر، تدبر و فهمیدن و تحقیق و تبویب و شرح و تفسیر و حفظ قرآن و معارف حدیثی و نقل آن در محافل مؤمنان و چاپ و نشر کلام خدا و گفتار معصومین علیهم السلام از توفیقات

بزرگ الهی به گروهی از مؤمنان است که در طول تاریخ تداوم داشته و همیشه گروهی قاری و حافظ و محدث و مفسر و مترجم و استاد علوم قرآن و حدیث در جای جای کشورهای اسلامی حضور داشته و در مساجد و مدارس و مجالس دینی، کلام خدا و سخنان معصومان علیهم السلام را به فرزندان اسلام می آموختند و به تدریس قرآن و حدیث اهتمام داشتند و سخنان اهل بیت علیهم السلام را منتشر می کردند. اخیراً در صداوسیما و فضای مجازی، برخی جوانان را اندیشمندان امت، پرچم فرهنگ و علوم قرآنی و حدیثی را بر دوش گرفته اند و با نشر معارف آسمانی، در اصلاح فکر و اخلاق و رفتار، می کوشند.

بدون تردید سعادت دو جهانی امت اسلامی در گروه قرآن شناسی و حدیث شناسی و عمل بر اساس این دو

گوهر آسمانی است.

حدیث خوانی و ترجمه و تفسیر و تفقه و تدبر در کلام نور، دل‌ها را نورانی، اندیشه‌ها را روشن و رفتار و گفتار مسلمان را اصلاح می‌کند.

یکی از توفیقات الهی به مسئولان آستان مقدس حضرت معصومه علیها السلام چاپ و نشر آثار ارزشمند حدیثی از جمله چهل حدیث‌های موضوعی کوتاه و کاربردی است که چهل عنوان آن در سال‌های ۱۳۸۷ تا ۱۳۸۹ ش، منتشر و سپس در کتاب ارزشمند «گلستان حدیث» توسط انتشارات زائربه زیور چاپ آراسته شد. در سایه عنایات حضرت فاطمه معصومه علیها السلام و برکات حوزه مقدسه قم. در مدتی اندک مجموعه دیگری از چهل حدیث‌ها با یاری گروهی از اهل قلم حوزه فراهم آمد و توسط دو ارزیاب همکار حجج اسلام

استاد جواد محدثی و محمود مهدی پور مورد بررسی و دقت قرار گرفت.

برای پیشگیری از تکرار و رعایت جامعیت هر چهل حدیث در موضوع خاص خود و دقت در محتوای حدیث، آیین نامه‌ای فراهم شد و از بین صدها حدیث، چهل کلام نورانی توسط مؤلفان گرامی انتخاب، عنوان گذاری، ترجمه و اعراب گذاری و آماده صفحه آرایی و انتشار گردید.

مجموعه‌های حدیثی به دلیل جایگاه بلند عترت (علیهم السلام) در قلب امت اسلامی و با توجه به نیازهای روز و کوتاهی عبارات و مصونیت از افکار شخصی و گروهی به سرعت مورد قبول افکار عمومی قرار می‌گیرد و بارها تجدید چاپ می‌شود. این دفتر حدیثی، حاصل تلاش برادر گرامی آقای محمود صادقی است که در موضوع

وصیت، شما را مهمان کلام نورانی اهل بیت (علیهم السلام) کرده است. امیدواریم مورد استفاده خوانندگان گرامی قرار گیرد.

در پایان با سپاس از حمایت‌ها و رهنمودهای سازنده تولیت محترم آستان مقدس حضرت فاطمه معصومه (علیها السلام) حضرت آیت الله سید محمد سعیدی دامت برکاته و تلاش‌ها و زحمات معارف محترم فرهنگی و جناب حجت الاسلام والمسلمین محمود مهدی پور دامت توفیقاته و دیگر همکاران عزیز پژوهشگر و منتقد و انتشارات را ارج می‌نهم.

رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ
 قم - آستان مقدس حضرت فاطمه معصومه (علیها السلام)
 پژوهشگر علوم و معارف قرآنی علامه طباطبائی
 گروه حدیث

پیش گفتار

مرگ، حقیقتی انکار نشدنی و استثناء ناپذیر است زیرا همه موجودات آن را چشیده و درک می کنند ﴿كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ثُمَّ إِلَيْنا تُرْجَعُونَ﴾؛ هر جاننداری چشنده مرگ خواهد بود. سپس به سوی ما بازگردانده می شوید. لذا بایسته است همه افراد خود را برای سفر آخرت آماده کنند.

شخصی که می داند در برای این دنیای فانی، سرای ابدی وجود دارد بایسته است بهترین بهره را از دنیا برای زندگی آخرت ببرد و در صورت کم کاری یا اشتباه، در صدد جبران یا تکمیل اعمال خود باشد. یکی از بهترین راه کارهای جبران یا تکمیل اعمال، وصیت کردن است. انسان می تواند در وصیت نامه به وسیله وصی خود، کارهای اشتباهش را جبران کند یا با تخصیص یک سوم از اموالش در راه خیر، باقیات الصالحاتی برای خویش مهیا نماید.

تمام ادیان مخصوصاً اسلام، به سالک الی الله توصیه کرده اند، همیشه برای سفر آخرت آماده باشد و با نوشتن وصیت نامه، این آمادگی را بیشتر می کند، زیرا شخصی که وصیت نوشته است به آخرت ایمان دارد و سعی می کند بهترین برنامه را برای آن داشته باشد و در صورتی که کم کاری کرده است، آن را با نوشتن وصیت جبران نماید.

یکی از خواص نوشتن وصیت نامه این است که شخص، هر مرتبه که به آن نگاه می کند به یاد مرگ و آخرت می افتد و خود را برای حساب و کتاب قیامت آماده می کند، لذا در روایات توصیه شده است که شخص، هنگام خواب، وصیتش زیر سرش باشد. نوشتن وصیت چنان مهم است که خدای تعالی به شخص، آنقدر فرصت می دهد که وصیتش را بنویسد تا با مرگ حائلانه از دنیا نرود.

انسان تا زمانی که زنده است نسبت به اموال خود اختیار دارد و

ببخشد ولی اگر وصیت نماید فقط در یک سوم از اموالش نافذ است ولی تا قبل از مرگ می تواند آن را تغییر دهد و یا آن را اصلاح نماید. هر شخصی باید در وصیت کردن، عدالت و انصاف را رعایت نماید و از محروم کردن بعضی یا همه وارثان خویش خودداری کند و اگر به عمل او، ظالمانه محسوب می شود و سزاوار نیست چنین شخصی مسلمان نامیده شود، زیرا موجب شده است خانواده او سربار دیگران شوند و آنان خرج زندگیشان را تأمین کنند. سالک الی الله بایسته است کسی را وصی خود قرار دهد که بداند وصیتش را انجام می دهد و در عمل به آن کوتاهی نمی کند. در منابع دینی، شرایط وصی، مشخص شده است لذا سزاوار است وصیت کننده، از این شروط، آگاهی داشته باشد و با توجه به آنها او را معین نماید.

امروزه در برخی مناطق مرسوم شده است که تا چهارم میت، وصیت نامه را نمی خوانند در حالی که ممکن است او به شخص یا اشخاصی، بدهکار باشد یا واجبی از واجبات الهی بر عهده

او باشد که باید در اولین زمان انجام شود لذا لازم است وصی در اولین فرصت آن را بخواند و با جدیت تمام، وظایف خود را نسبت به وصیت کننده مراعات کند و به ترتیب و با رعایت اولویت، موارد مذکور در وصیت نامه را اجرا نماید.

شخص، می تواند هر کسی (حتی یکی از وارثانش) را با لحاظ شرایط وصی خود قرار دهد و از او بخواهد وصیتش را انجام دهد و بقیه وارثان، حق ندارند به او اشکالی بگیرند و مزاحم کارهای او شوند.

وصی می تواند در صورتی که محتوای وصیت نامه، مخالف آیات و روایات باشد، آن را تغییر دهد و بر طبق دستورات دینی انجام دهد.

امید است نگارنده و مخاطبان گرامی با مطالعه آیات و روایات در این کتاب، یادآور مرگ شده و خویش را برای این سفر پرنراز و نشیب، آماده کنند.